

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Elversele

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	22079
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Lut D'HONDT
adres		Dorpsstraat 107 - 9140 ELVERSELE
telefoon		052-46.42.78
fax		052-46.42.79
e-mail		directie@basisschool-elversele.be
website/URL		www.basisschool-elversele.be
	Bestuur van de instelling	963918 - Katholieke Scholen Temse te TEMSE
adres		Oeverstraat 5 - 9140 TEMSE
	Scholengemeenschap	121228 - KSTS te STEENDORP
adres		Gelaagstraat 161 - 9140 STEENDORP
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	27/02/2012, 28/02/2012, 1/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Dirk Piqueur
	Teamleden	Hilde De Vleeschouwer
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
3.5 Lager onderwijs: leren leren	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Priester Poppe' is een eerder landelijk gelegen dorpsschool in Elversele, een deelgemeente van Temse. De school rekruteert haar groeiend aantal leerlingen vooral uit de onmiddellijke schoolomgeving. De lagere afdeling beschikt over een moderne en aantrekkelijke infrastructuur. De kleuterafdeling is gehuisvest in oude gebouwen. Een vernieuwbouw moet hierin op middellange termijn verbetering brengen.

Voor het erkenningsonderzoek in de kleuterafdeling baseerde de inspectie zich op het onderzoek van de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands en wereldoriëntatie. Voor deze twee leergebieden kan de kleuterafdeling ruim voldoende informatie voorleggen die aantoonst dat ze de ontwikkelings- en de leerplandoelen op een evenwichtige wijze nastreeft. Alle teamleden bouwen met behulp van duidelijke planningsdocumenten rijke thema's uit die nauw aansluiten bij de onderwijsdoelstellingen en bij de leefwereld van de kinderen. Fiches voor de vaste dagmomenten en voor het werken in hoeken zijn uitgewerkt als groeilijnen, met gradatie over de verschillende leeftijdsgroepen. Kinderen krijgen ruime kansen om zich op eigen tempo te ontwikkelen, om te experimenteren, om de omgeving te verkennen en om allerlei talige vaardigheden te oefenen. Voor Nederlands schenkt het team extra aandacht aan de ontwikkeling van de schrijfmotoriek, aan (voorbereidend) lezen en aan poppenspel. Binnen wereldoriëntatie werkten de teamleden de domeinen techniek en verkeer opvallend sterk uit. De leerkrachten zorgen voor uitnodigende en aangepaste materialen in de speel- en werkhoecken. Via een brede observatie en regelmatige screenings krijgt het team een goed zicht op de ontwikkeling van de kleuters. Kleuters die moeilijkheden ondervinden krijgen de nodige ondersteuning.

De onderwijsinspectie onderzocht in de lagere afdeling eveneens de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie, aangevuld met de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Voor Nederlands en wereldoriëntatie vertrouwen de teamleden voor de volledigheid van het aanbod vooral op de recent ingevoerde onderwijsleerpakketten. De teamleden volgen het programma van de leerpakketten vrij consequent. Zinnige aanvullingen en/of aanpassingen gebeuren doordacht en zijn gebaseerd op een aftoetsing aan de leerplandoelen. Deze aanpak draagt bij tot de noodzakelijke samenhang over de leergroepen heen. De evaluatiepraktijk voor Nederlands steunt vooral op resultaten van methodegebonden toetsen. Genormeerde toetsen over enkele meetbare aspecten van taal voeden het leerlingvolgsysteem. Voor wereldoriëntatie toetsen de teamleden de verworven kennis en vaardigheden. Het breed beoordelen via andere evaluatievormen heeft nog een groeimarge. De rapportering over dit leergebied is beperkt. Het team startte een denkcel op om de evaluatie- en rapporteringspraktijk beter af te stemmen op het leerplan. De tijd- en ruimtekaders in het klasbeeld vertonen hiaten of worden onvoldoende functioneel gebruikt.

Voor 'leren leren' toont het team met een goed gestoffeerde leerlijn en met een gedetailleerde planning aan dat ze deze leergebiedoverschrijdende eindtermen in ruime mate nastreeft. Diverse initiatieven die al van bij de jongste kleuters opstarten, ondersteunen het leren en de zelfsturing van de kinderen. Het rustige en stimulerende klas- en schoolklimaat draagt eveneens bij tot een goede leerhouding.

Om te beoordelen of de school de eigen kwaliteit in voldoende mate bewaakt, onderzocht het inspectieteam de processen deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding. De professionalisering van de teamleden gebeurt doordacht. De positieve effecten blijken duidelijk uit enkele succesvolle vernieuwingsinitiatieven. De leerbegeleiding steunt op een heldere beeldvorming, op duidelijke afspraken en op een goede ondersteuningspraktijk door het zorgteam. De realisatie van binnenklasdifferentiatie in de eerstelijns-ondersteuning door de klasleraar, kent nog ruime groeikansen.

De weloverwogen beleidsvoering draagt in belangrijke mate bij tot de verdere uitbouw en ontwikkeling van deze basisschool. Een groeiend gedeeld leiderschap, een sterke

visieontwikkeling, een gedragen besluitvorming en een permanente aandacht voor kwaliteitsverbetering zijn kenmerkend voor het krachtig beleidsvoerend vermogen van deze school.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies voor de beide afdelingen. Ze waardeert de inspanningen van alle betrokkenen en rekent op de inzet van iedereen om blijvend verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling toont aan dat ze vanuit de visie en de uitgangspunten van het leerplan Nederlands werkt en de leerplandoelen in voldoende mate nastreeft bij de kleuters. De school komt hiermee tegemoet aan haar inspanningsverplichting voor dit leergebied.
- De leraren richten zich voor hun aanbod zowel op de decretale ontwikkelingsdoelen, op het leerplan als op het koepelgebonden ontwikkelingsplan. Vanuit deze referentiekaders werken ze gericht aan de verschillende domeinen en doelen. De gelijkvormige, doordachte aanpak valt in positieve zin op.
- De kleuterafdeling slaagt erin een evenwichtig en gevarieerd aanbod te bieden. De leraren besteden bewust aandacht aan de talige verrijking van hoeken. Ze hanteren gepaste taalstimulerende werkvormen en werken geregeld met een verteltafel, digitale prentenboeken, enz.
- De fiches voor de vaste dagmomenten en voor het werken in hoeken leggen naast doelstellingen uit de referentiekaders ook de inhoud en de gradatie over de verschillende leeftijdsgroepen vast. De school maakte ook afspraken voor de opbouw van pictogram- en symboolgebruik over de kleutergroepen heen.
- Leraren gebruiken de begrippenlijst per leeftijdsgroep erg verschillend. De planningsdocumenten voor de opbouw van een belangstellingscentrum vermelden heel wat themawoorden, maar het is niet duidelijk welke woordenschat leraren ook effectief willen nastreven bij hun kleuters.
- Voor de oudste kleuters werkte de school een leerlijn voor schrijfmotoriek uit. Leraren hebben extra aandacht voor het fonemisch bewustzijn bij de ontlukende geletterdheid.
- De school voorziet regelmatig voorleesmomenten door leerlingen van de lagere school en/of door ouders. Ze werkt voor sommige taalprojecten ook samen met de gemeentelijke bibliotheek.
- Het team bekwaamde zich in het werken met poppen voor taalactivering en -stimulering. In de klas zelf gebruiken de leraren een klaspop. Daarnaast hanteert het kleuterteam een draaiboek waarin de inhoud en voor poppenspel in een tweejarige cyclus zijn vastgelegd.
- De klasleraren begeleiden kleuters die moeilijkheden ervaren bij hun taalontwikkeling. Ze krijgen de nodige ondersteuning vanuit het zorgteam en van de kinderverzorgster, die zowel klasintern als -extern, specifieke taalactiviteiten met de kinderen doen.
- Het schoolteam maakte afspraken om de verschillende aspecten van taalontwikkeling bij kleuters te kunnen observeren. De leraren noteren opvallende vaststellingen in een observatieschrift en/of op hun planningsdocumenten. Daarnaast tracht de school door frequente screening zicht te houden op de vorderingen voor diverse talige aspecten.
- Een aantal teamleden vertrouwt vooral op ervaring en intuïtie bij het inschatten van wat kleuters kunnen. Het afstemmen van de observatie en de evaluatie op de vooropgestelde doelen kent nog groeikansen.
- Bij de oudste kleuters neemt de school een aantal gestandaardiseerde tests af om de ontwikkeling van kinderen in kaart te brengen en de klaspraktijken erop af te stemmen. Hiermee realiseert de school een goede beeldvorming voor Nederlands.

- De school beschikt over een voldoende rijk materialenaanbod om een taalstimulerende leeromgeving te creëren. Vanuit een initiatief binnen de scholengemeenschap maakte de school taaltassen aan om de lees- en spreekontwikkeling in thuissituatie te bevorderen.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school garandeert in ruime mate haar inspanningsverplichting voor dit leergebied. Zowel de decretale ontwikkelingsdoelen, de leerplandoelen als het ontwikkelingsplan van de onderwijskoepel, zijn voor het kleuterteam het referentiekader voor de planning en de uitwerking van het aanbod.
- Alle teamleden hanteren een transparant denkkader en instrumentarium voor de uitbouw van rijke thema's die op een systematische manier worden gevoed vanuit de verschillende bestaansdimensies van het leerplan. Deze aanpak zorgt voor een brede kijk op de werkelijkheid en garandeert een evenwichtig aanbod.
- Het thematisch onderwijs zorgt voor een goede horizontale samenhang met de andere leergebieden. Kinderen krijgen vanuit de wereldgeoriënteerde activiteiten veel impulsen rond taal, wiskundige initiatie, muzische vorming en bewegen.
- Het gevarieerde aanbod speelt duidelijk in op de leefwereld en de interesses van de kleuters en is voldoende werkelijkheidsgericht. Naast een aantal vaste thema's, werken de leraren ook occasionele thema's uit. Inspiratie hiervoor ontstaat vanuit observaties van het spontaan gedrag en vanuit gesprekken met de kleuters.
- Kleuters krijgen ruime kansen om de nabije omgeving te exploreren, om te experimenteren met materialen en technieken en om zelfontdekkend te leren.
- Het team werkte groeilijnen uit om de verticale samenhang te bevorderen. Voor de domeinen techniek en verkeer leidde dit tot een gradueel aanbod over de leergroepen heen. Met het oog op een beter afstemming inventariseren de teamleden dit schooljaar de initiatieven inzake gezondheidsbeleid.
- Inhoudelijke afspraken en integratie-initiatieven vergemakkelijken de overgang van de kleuterafdeling naar het eerste leerjaar.
- De actuele thema's zijn zichtbaar aanwezig zijn in het klasbeeld. Verrijking van de speel- en werkhoeken met aangepaste materialen gebeurt systematisch.
- De klasinrichting en -infrastructuur ogen wat verouderd. In afwachting van het voorziene renovatieproject kunnen kleine verfraaiingen voor een frissere aankleding van de klaslokalen zorgen. Aan de buitenzijde van het gebouw slaagt de school alvast wel in de realisatie van een aantrekkelijke, creatieve aanblik.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan met valide outputgegevens en met een degelijk aanbod aantonen dat ze de leerplandoelen voor Nederlands in voldoende mate bereikt.
- Leraren gebruiken een onderwijsleerpakket als referentiekader voor de realisatie van de leerdoelen en de planning van het aanbod. Ze volgen het programma van het leerpakket vrij consequent. Dit draagt bij tot continuïteit, gradatie en verticale samenhang.
- De school heeft voldoende aandacht voor een evenwichtig aanbod vanuit de verschillende domeinen van leergebied. Na het aftoetsen van het onderwijsleerpakket aan de leerplandoelen, stuurden leraren het aanbod voor (creatief) schrijven bij.

- Het leergebied Nederlands vertoont voldoende horizontale samenhang met andere leergebieden. Het team legt bewust het verband tussen inhouden van Nederlands en de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.
- De leraren geven aan dat ze het aanbod van de taalmethode aantrekkelijk en werkelijkheidsgericht vinden en dat de thema's nauw aansluiten bij de leefwereld van de kinderen.
- De teamleden hanteren de leerstrategieën van het onderwijsleerpakket. De permanente visualisatie van deze strategieën in het klasbeeld en het functioneel gebruik ervan – ook buiten de specifieke taallessen - kennen nog ruime groeikansen.
- De school onderneemt diverse taalbevorderende initiatieven voor schrijven en lezen. Leerlingen nemen regelmatig - en met succes - deel aan schrijfwedstrijden. Het bibliotheekbezoek en de activiteiten rond jeugdboeken bevorderen het leesplezier.
- Het schoolteam bouwt de talige beeldvorming op vanuit frequente screening en vanuit de registratie van markante vaststellingen. Binnen het leerlingvolgsysteem valt de grote aandacht op voor de eerder technische vaardigheden als spelling en (technisch) lezen. De ontwikkeling die kinderen doormaken binnen de andere aspecten van taal brengt de school minder systematisch in kaart.
- Voor de eerstelijnszorg doen de leraren regelmatig een beroep op de differentiatiemogelijkheden van de methode. De tweedelijnszorg richt zich sterk op remediëring voor (technisch) lezen en spelling. Leerlingen met specifieke taalproblemen kunnen in de klas rekenen op stimulerende, compenserende en remediërende maatregelen. Sommige leerlingen krijgen ook externe hulp.
- De school volgt de individuele vorderingen van de leerlingen voor Nederlands op via methodegebonden en genormeerde toetsen. Bijkomende foutenanalyses sturen het onderwijsleerproces en de remediëringspraktijk aan.
- Bindende schoolafspraken over het gebruik van de evaluatiemogelijkheden van de taalmethode ontbreken. Voor domeinen als spreken, luisteren en creatief schrijven gebeurt de evaluatie in een aantal klassen minder leerplandoelgericht.
- De school voorziet een regelmatige communicatie met ouders over alle domeinen van het leergebied. Niet alle leerkrachten rapporteren even consequent en informatierijk over alle domeinen.
- De school beschikt over voldoende leermiddelen voor een degelijk taalonderricht. Ze werkt samen met de gemeentelijke bibliotheek om het boekenaanbod te verrijken. Ook de klasbibliotheken hebben een ruim, maar enigszins verouderd boekenaanbod. Talige creaties verfraaien het schooldomein.
- De teamleden kregen de nodige nascholing over de nieuwe eindtermen en leerplandoelen voor Nederlands. De implementiestrategie bij het vertalen van de nieuwe inzichten naar de klaspraktijk blijkt succesvol te zijn verlopen.
- De visie-ontwikkeling, het keuzeprocess en de gevolgde strategie bij de invoering van het onderwijsleerpakket voor Nederlands, getuigen van een professionele aanpak door het schoolteam en de nodige aandacht voor kwaliteitszorg binnen dit leergebied.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Het vrij consequent en gelijkgericht gebruik van een recent ingevoerd onderwijsleerpakket staat borg voor een actueel en levensecht werkelijkheidsonderricht. Leraren bewaken dat hun totale aanbod voldoende is afgestemd op de te bereiken eindtermen en de te realiseren leerplandoelen. Hierdoor is continuïteit en verticale samenhang over de leergroepen heen verzekerd.

- De leraren vullen het aanbod aan met eigen (klasoverschrijdende) projecten, met techniekactiviteiten, met verkeerslessen en in sommige klassen met initiatieven rond de actualiteit.
- Alle teamleden werken een evenwichtig en werkelijkheidsgericht aanbod uit met aandacht voor de verschillende leerdomeinen. Ze inventariseren de leerplandoelen die ze in hun klas realiseren.
- Het team brengt dit schooljaar de initiatieven ter bevordering van het gezondheidsbeleid in kaart. Hieruit moet later een 'leerlijn gezondheidsbeleid' voortvloeien.
- Gevarieerde en actieve werk- en groeperingsvormen lokken zowel samenwerking met anderen als zelfwerkzaamheid en het nemen van initiatief uit.
- Het leerlingvolgsysteem bevat weinig of geen informatie over de beginsituatie en de vorderingen van de leerlingen voor aspecten van wereldoriëntatie. Het team benut de mogelijkheden tot differentiatie binnen wereldoriëntatie nog niet ten volle.
- De evaluatie van wereldoriëntatie gebeurt vooral via het afnemen van toetsen die peilen naar de verworven kennis en vaardigheden. Het breed beoordelen van leerlingvorderingen via andere evaluatievormen is nog geen verworvenheid.
- Voor de rapportering beperkt het team zich tot een cijferquotering die weinig informatie verschaft over de vorderingen van de leerlingen. Het team startte recent een denkcel op om de evaluatie- en rapporteringspraktijk beter af te stemmen op de visie van het leerplan.
- De graduele opbouw in de tijd- en ruimtekaders aan de klaswanden vertoont hiaten. De nodige tijd- en ruimtekaders zijn niet overal voorhanden en/of zijn niet in alle klassen afgestemd op het leerplan. Ook het functioneel gebruik kent in heel wat klassen nog een ruime groeimarge.
- De school beschikt over voldoende leermiddelen om de lessen aanschouwelijk te maken. Opvallend zijn de degelijk uitgewerkte techniekdozen die nauw aansluiten bij de uitgangspunten van het leerplan en het zelfontdekkend leren van de kinderen stimuleren.
- De school beschikt over eerder beperkte ICT- en multimediale middelen om de wereld in de klas te brengen en om het wereldoriënterend onderwijs te verlevendigen.
- Enkele leraren engageerden zich in het pilootproject naar aanleiding van de invoering van het nieuwe onderwijsleerpakket. Deze manier van werken droeg bij tot een goede implementatiestrategie op schoolniveau.

3.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Motivering

- Het lagere schoolteam toont met een gradueel opgebouwde leerlijn en met een goede implementatiestrategie aan dat ze de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' in ruime mate nastreeft.
- Het team vertrekt vanuit een duidelijke visie op dit leergebied. Via een doelgerichte aanpak krijgen de leerlingen veelvuldige kansen om vaardigheden en attitudes voor 'leren leren' te oefenen. Een gedetailleerde planning voor elk leerjaar geeft aan wanneer en via welke activiteiten op een systematische manier aan deze leerdoelen wordt gewerkt.
- De school hanteert verschillende bronnen om invulling te geven aan een methodische aanpak. De leraren integreren de lessen 'samenvatten' en 'begrijpend lezen' uit het leergebied Nederlands op een zinvolle manier in de uitgestippelde leerlijn. Daarnaast nemen ze nog diverse initiatieven om kinderen in hun leerproces te begeleiden en ondersteunen: de studiewijzers bij toetsen, de leerlingenagenda, de geheugensteuntjes op de bank van de leerlingen, enz.

- De kleuterafdeling legt al van bij de jongste kleuters een stevige basis voor de ontwikkeling van de zelfsturing. Leraren hanteren bijvoorbeeld allerlei stappenplannen en voorzien systematisch momenten waarin de kleuters zelfstandig aan de slag zijn. Afspraken met de eerste graad van de lagere afdeling bevorderen de verticale samenhang en bieden houvast.
- Gerichte mondelinge of schriftelijke feedback en allerlei beloningssystemen sturen en ondersteunen de leerhouding van de kinderen.
- Het rustig, veilig en stimulerend klas- en schoolklimaat creëert een goede voedingsbodem voor de ontwikkeling van het leren van kinderen.
- Het leerlingenrapport vermeldt aspecten over de leer- en werkhouding van de kinderen. De beoordeling blijft echter vaag en beperkt zich tot enkele criteria uit een van de eindtermen.
- Stappenplannen en leerstrategieën zijn in het klasbeeld aanwezig. Meer gerichte afspraken over inhoud, vormgeving en plaats kunnen nog meer leerondersteuning bieden aan de leerlingen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school pakt de nodige veranderingen en vernieuwingen vanuit een doordachte en welomschreven visie aan. Het team toont een sterk responsief vermogen en anticipeert zowel op behoeften van leerlingen, ouders en leraren als op externe verwachtingen.
- Het schooleigen prioriteitenplan en het nascholingsplan sluiten nauw bij elkaar aan. Het beleid formuleerde de prioriteiten zeer concreet en **doelgericht**. De school werkte de aanpakstrategieën op middellange termijn uit. De te doorlopen fasen (adoptie, implementatie en incorporatie) en de nodige vormingsinitiatieven zijn haalbaar uitgezet in de tijd. Het beleid bewaakt bewust of de prioriteiten gedragen blijven door het team.
- Het beleid zet sterk in op teamgerichte navorming met uitdrukkelijke aandacht voor het werken rond visieontwikkeling, het uittekenen van denkkaders en de vertaling van beide naar de klaspraktijk.
- Via functioneringsgesprekken en klasbezoeken krijgt de directeur zicht op de individuele vormingsbehoeften van leraren. De aandacht voor gerichte, individuele navorming in functie van de schoolprioriteiten is voorsnog beperkt.
- Beginnende leraren ervaren de nodige **ondersteuning** van het schoolteam. Een mentor van scholengemeenschap zorgt voor bijkomende individuele begeleiding.
- Personeelsvergaderingen voorzien systematisch pedagogisch-didactische inhoud en creëren voldoende kansen tot het uitwisselen van expertise. Pedagogische studiedagen krijgen geregeld een schoolspecifieke invulling.
- Werkgroepen en denkcellen geven vorm en inhoud aan bijzondere initiatieven en schoolprojecten. Ook het uitwerken van strategieën, leerlijnen en het maken van schooleigen materialen krijgen een plaats binnen de verschillende overlegstructuren.
- De school beschikt over een voldoende ruim aanbod aan tijdschriften en boeken rond opvoeding en ontwikkeling.
- Het team geeft aan dat gezamenlijke professionalisering op korte termijn vooral het samenhorigheidsgevoel en de werksfeer versterkt. De **doeltreffendheid** op middellange termijn blijkt onder meer uit de succesvolle implementatiestrategieën, uit de sterke gelijkgerichtheid voor heel wat aspecten van de schoolwerking en uit de houvast en structuur die heldere procedures en functionele documenten bieden.
- De professionele blik van het beleid en het lerarenteam is open en op de toekomst gericht. De **ontwikkeling** van de school steunt sterk op interne expertise. Ook vanuit de pedagogische begeleidingsdienst, de scholengemeenschap en andere externen krijgt het schoolteam impulsen voor de verdere schoolontwikkeling.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school beschikt over een schooleigen zorgvisie die de basisprincipes van de leerbegeleiding **doelgericht** beschrijft.
- De visie focust vooral op de wijze waarop de tweedelijnszorg vorm krijgt. Ze gaat in eerder beperkte mate uit van de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de klasleraar. De aansturing van de preventieve acties en de aanpak rond het signaleren, het analyseren en het gericht handelen bij leerproblemen situeert zich vooral bij het zorgteam.
- Omwille van het tijdelijk gebrek aan continuïteit in het zorgteam en eveneens vanwege haar vroegere beroepservaring inspireert en stuurt de directeur zelf de uitbouw van de **ondersteuning** op de verschillende niveaus.
- Goede afspraken en een flexibele planning bepalen de inzet en de aanpak van de zorgleraren en scheppen duidelijkheid voor alle betrokkenen.
- De kleuterleraren observeren de kinderen bij hun dagelijks handelen tijdens de klasactiviteiten en registreren vooral markante vaststellingen. Leerlingen van de lagere afdeling worden met foutenanalyses en genormeerde leerlingvolgtoetsen opgevolgd in hun leerprestaties. Gerichte screenings van diverse aspecten van de ontwikkeling vullen in beide afdelingen het beeld over de vorderingen aan.
- De beeldvorming over de kleuters is breed opgevat en beschrijft een grote verscheidenheid aan ontwikkelingscomponenten. In de lagere afdeling beperkt de aandacht zich tot technisch-cognitieve en goed meetbare resultaten van leerlingen voor Nederlands en wiskunde én tot opvallende vaststellingen over de socio-emotionele ontwikkeling. Over de vorderingen binnen de andere leergebieden en – domeinen zijn weinig gegevens in het leerlingendossier opgenomen.
- De procedures en de instrumenten voor de aanmelding van kinderen voor multidisciplinair overleg (MDO) zijn zeer transparant en voorbeelden van goede praktijk. Teamleden proberen via overleg en een goede besluitvorming concrete antwoorden te formuleren op de zorgvraag van de kinderen.
- Leraren rekenen vooral op de inzet van het zorgteam om - klasintern of -extern - extra ondersteuning aan de leerlingen te bieden. De mogelijkheden van een preventieve en doorgedreven binnenklasdifferentiatie om in te spelen op verschillen tussen kinderen kunnen nog sterker worden benut.
- Werkvormen die kansen tot differentiatie inhouden, zoals hoeken- en contractwerk, worden door enkele leraren naar eigen inzicht ingevuld. Schoolafspraken of gerichte aansturing ontbreken. Waardevolle didactische principes zoals verlengde instructie zijn eerder een opdracht voor het zorgteam dan de kerntaak van de klasleraar.
- De school werkt goed samen met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), met een leraar 'geïntegreerd onderwijs' (gon) en met externe therapeuten die buiten de schooluren instaan voor derderlijnszorg.
- Voor het begeleiden van leerlingen met socio-emotionele problemen die een invloed hebben op het leren, kan de school beroep doen op een psychotherapeute, die in dienst is van de scholengemeenschap.
- De school besteedt voldoende aandacht aan een transparante communicatie met de ouders wanneer zich leerproblemen voordoen.

- De gunstige evolutie van leerresultaten van leerlingen geven positieve indicaties over de **doeltreffendheid** van de leerbegeleiding.
- De zorgaanpak is een regelmatig weerkerend agendapunt op de personeelsvergaderingen. Het team staat open voor kritische reflectie over het effect van de leerbegeleiding
- De school heeft voldoende aandacht voor een permanente **ontwikkeling** en gerichte deskundigheidsbevordering op het vlak van leerbegeleiding. Directie en zorgteam zijn de drijvende krachten achter een groeiende handelingsgerichte werking.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Een gedeeld leiderschap, een sterke visieontwikkeling, een participatieve besluitvorming en een permanente aandacht voor kwaliteitsverbetering zijn dragende kenmerken van het algemeen beleid in deze school.
- De directeur is de spilfiguur in een groeiend gedeeld **leiderschap**. Alle teamleden waarderen haar rustige maar gedreven aanpak, haar luisterbereidheid, empathisch vermogen en transparant handelen.
- De school beschikt over uitgeschreven **visie** die aan alle betrokkenen wordt gecommuniceerd en het voorwerp is van reflectie en verdere actualisering. Nieuwe initiatieven en acties groeien steeds vanuit een degelijke visie op kwaliteitsvol onderwijs.
- Het kernteam en enkele werkgroepen/denkcellen ondersteunen het algemeen beleid. Ze bieden een meerwaarde voor het ontwikkelen van een gedragen visie en leiden tot een grotere gezamenlijke doelgerichtheid.
- Een doelgerichte en doeltreffende aanpakstrategie in verschillende fases (adoptie, implementatie en incorporatie) ondersteunt de diverse vernieuwingsprocessen die de school onderneemt.
- De personeelsvergaderingen verlopen volgens een vaste structuur waarin de sterke aandacht voor pedagogisch-didactische aspecten van de werking opvallend is.
- De school investeert bewust in een transparante interne en externe communicatie. **Besluitvorming** komt participatief tot stand en ouders en andere betrokkenen worden tijdig en duidelijk geïnformeerd.
- In het schoolteam is een groeiende aandacht voor **kwaliteitszorg** aanwezig. De school evalueert systematisch verschillende aspecten van de werking, trekt hieruit de nodige conclusies en stuurt de werking waar nodig bij.
- Het gericht opvolgen van gemaakte afspraken en het stevig verankeren in de werking, zodat goede praktijken niet verwateren, zijn nog belangrijke aandachtspunten voor het schoolteam.
- De school wendt de lestijden in het kader van het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) functioneel aan op school-, leerkracht- en leerlingniveau. De doelstellingen sluiten aan bij de analyse van de beginsituatie en leiden tot concrete en realistische acties. De meeste initiatieven zijn al gerealiseerd en/of worden verder gezet. Het team evalueert de werking en stuurt de aanpak bij.
- Het talenbeleid zit sterk verweven in de andere aspecten van de schoolwerking. Het beleid neemt diverse elementen mee in de schooleigen visies en in de uitwerking van de leergebieden, het gelijke onderwijskansenbeleid en de interne kwaliteitszorg. De bevattelijke en transparante schriftelijke communicatie met ouders is een voorbeeld van goede praktijk.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Leergebiedoverschrijdende eindtermen: het planmatig en doelgericht nastreven van de eindtermen 'leren leren'.
- De eenvormige, planmatige en doelgerichte uitbouw van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie binnen de thematische werking in de kleuterafdeling.
- De leerplangerichte aanpak van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De heldere procedures en functionele instrumenten ter ondersteuning van de leerbegeleiding.
- De gevarieerde, systematische en doeltreffende aanpak van de deskundigheidsbevordering.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het gedragen leiderschap, de sterke visieontwikkeling, de participatieve besluitvorming en de permanente aandacht voor kwaliteitsbewaking en –verbetering.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De tijd- en ruimtekaders gradueel uitbouwen en functioneel hanteren in de klaspraktijk.
- De evaluatie van en de rapportering over de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie sterker afstemmen op de vooropgestelde doelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Meer inspelen op verschillen tussen kinderen door de mogelijkheden van binnenklasdifferentiatie meer te benutten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Gemaakte afspraken verankeren in de schoolwerking en systematisch blijven opvolgen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Dirk Piqueur

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: